

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 2

Maribor, torek 3. januarja 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaševanje po tarifi
Oglaševanje sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Vukičević pred finančnim odborom

PRIBIČEVIČEVA OSTRA KRITIKA NAŠE NOTRANJE POLITIKE. —

BEograd, 3. januarja. Finančni odbor je razpravljal danes o proračunu notranjega ministra. Seja je bila mestoma zelo viharna in je ponovno izgledalo, da se razvije pretep. Posebno burni prizori so se odigrali med govorom poslanca Svetozarja Pribičevića.

Ministrski predsednik Vukičević je imel kot notranji minister kratek govor o potrebščinah svojega resora in je prosil, da naj odbor odobri naknadne kredite, ki so potrebni radi izdatkov za žandarmerijo v Makedoniji.

Nato je poslanec Svetozar Pribičević v skoro enournem govoru silno ostro bičal notranjo politiko vlade. Naglašal je, da so se Hrvati, Slovenci in Srbi — takozvani prečani — združili s Srbijo, ker so jo smatrali za zaščitnico svobode. Toda danes izjav-

ljajo celo oni, ki so se borili za svobodo in ujedinjenje, da so prišli z dežja pod kap. Ako hoče notranje ministrstvo nastaviti v Južni Srbiji oficirje kot upravne uradnike, potem je njena dolžnost, da predloži skupščini tozadevni zakon, da ne bo postavljena opozicija kar pred gotovo dejstvo. Govornik je nato omenjal razne intervencije sina sedanjega ministrskega predsednika, kar je Vukičevića silno vznemirilo in je ponovno prišlo med njim in Vukičevićem do ostrega prekeranja, v katerega so se vmešavali tudi drugi poslanci. Skupščinski predsednik je moral v hrupu ponovno pozvati poslance k redu.

Za Pribičevićem se je oglasil k besedi posl. Lazić. Razprava o proračunu notranjega ministrstva bo trajala najbrže dva dni.

Novi državni proračun — nesreča za Slovenijo

STRAŠNE POSLEDICE BLEJSKEGA PAKTA IN SODELOVANJA SLS.

Maribor, dne 3. januarja.

Vedno nove žalostne vesti prihajajo iz Beograda, kjer v finančnem odboru narodne skupščine razpravljajo o državnem budžetu za leto 1928/29. Vedno bolj žalostne zlasti za nas Slovence, ki smo od soudeležbe SLS v vladi pričakovali vsaj to, da se razmere ne bodo poslabšale, ako za izboljšanje še ni prišel čas. Domnevali smo, da si je SLS z blejskim paktom zagotovila v današnji vladi takšno pozicijo, da bo mogla odvrniti od Slovenije vsaj nove nesreče, ako že ne bi mogla popraviti starih grehov, katerih je bodisi direktno bodisi indirektno kriva ravno ona. Domnevali smo, da se bo SLS, ki je do pred enim letom vodila bučno borbo proti krivicam, ki se godijo Sloveniji v davčnem oziru, kot pravcati tiger vrgla v borbo za davčno enakost in proti preobremenitvi Slovenije; da se bo uprla vsakršni novi obremenitvi zlasti našega malega človeka; da bo branila naše kulturne dobrine, naše srednje šole in našo univerzo; da ne bo pripuščala demontiranja poštne in železniške službe v Sloveniji.

Varali smo se. Novi državni proračun, za katerega s tako vnemo skupno z radikalni in Davidovičevimi demokrati glasuje v finančnem odboru SLS, vsebuje novo težko ogrožanje gospodarskih in kulturnih interesov Slovenije. Predvsem se za nadaljno leto dni uveljavlja davčno neenakost, preobremenitev Slovenije ostane po zaslugi SLS še zaneprej v veljavi. Obetajo pa se povrh še nove davčne obremenitve ročnih delavcev in zasebnih nameščencev.

Z nameranimi redukcijami v poštnem, železniškem in drugih ministrstvih bo ne le težko trpelo naše gospodarsko življenje sploh, ampak bo v Sloveniji zopet na stotine novih brezposelnih. Z zastoajem gospodarskega življenja se bo socialna beda še pomnožila.

S sprejetjem člena 82 fin. zakona, ki omejuje obdavčenje bogatih industrijskih družb in štiti kapitalno moč na podjetja in škodo malega človeka, bo še zopet za nadaljno leto dni uve-

ljavljena že z sedanjim proračunom upeljana krivica, da bo namesto bogatih kapitalistov moral plačevati razne doklade za samoupravne korporacije kmet, obrtnik in delavec.

S sprejetjem člena 69, ki bo v svoji novi celo poostreni obliki v vsej Sloveniji onemogočil promet z nepremičninami in s tem ga navezal na dolgotrajne in izredno drage procedure, bo Slovenija gospodarsko težko udarjena, ker bo proglašeno nad njo takorekoč gospodarsko obsedno stanje, ki bo zavrla gospodarski razvoj v veliki meri.

S sprejetjem člena 44 fin. zakona je ogrožena naša univerza v Ljubljani, dočim ostanejo v veljavi tudi že doslej odrejene okrnitve naših srednjih šol v Mariboru itd. Zastopniki SLS so v obeh oblastnih skupščinah sami predlagali resolucijo, s katerimi so zahtevali črtanje tega člena iz finančnega zakona. Zastopniki iste pa so v vladi in bodo gotovo tudi v finančnem odboru glasovali za to, da ostane ta člen v veljavi. Tako pomaga SLS ubijati najvidnejše monumente naše slovenske kulture.

Dvoličnost in hinavščina politike SLS je jasna. Na eni strani njeno glasovanje v Beogradu za nadaljne krivice Sloveniji v gospodarskem in kulturnem pogledu, na drugi strani nova obremenitev Slovenije s strani iste SLS v oblastnih skupščinah, in to še celo pod pretvezo izboljšanja gospodarskih prilik — to so gotovo momenti, ki morajo dati misliti vsakomur, tudi najzvestejšemu pristašu SLS.

Mi pa se zavedamo, da moremo pričakovati izboljšanja in odprave krivic, ki se gode Sloveniji in ostalim delom države v prečanskih krajih, izključeno od solidarnosti in vztrajnosti Kmečko-demokratske koalicije. Na dejamo se, da bo ta skupina že v razpravi o novem proračunu v narodni skupščini storila vse, da izpadejo iz proračuna ovisne finančne zakone vse one določbe, ki so za nas težka obremenitev v gospodarskem, socialnem in kulturnem pogledu.

Madžarska - varovanec Italije

SKRIVNOSTNE POŠILJKE VOJNEGA OROŽJA IZ ITALIJE NA MADŽARSKO. — VZNMIRJENJE V AVSTRIJI. — BOJKOT ITALIJANSKO-MADŽARSKEGA TRANZITNEGA PROMETA.

DUNAJ, 3. januarja. Pri St. Gotthardu ob avstrijsko-madžarski meji so prišle avstrijske carinske oblasti na sled velikemu tihotapstvu vojnega orožja iz Italije na Madžarsko. Za nič manj kot skoro pet vagonov je bilo namenjenih raznih pošiljk, ki pa so bile napačno označene, na Madžarsko, a so avstrijske carinske oblasti blago zadržale.

Razkritje je izzvalo v vseh avstrijskih političnih krogih precejšnje vznemirjenje. Splošno se namreč naglašajo, da bi mogla imeti ta afera za Avstrijo zelo neprijetne posledice, posebno, ako se posreči dokazati, da se je vršilo tihotapstvo orožja z vednostjo avstrijskih oblasti in uradnikov, kar bi pomenilo kršitev določil mirovne pogodbe. Na drugi strani pa slučaji tudi priča o zavratni politiki Ita-

lije, ki podpira Madžarsko v njenem odporu. Avstrija ima dovolj povoda, da s skrbjo zasleduje nadaljni razvoj dogodkov.

Trenutno še ni znano, kaj namerava ukreniti avstrijska zvezna vlada, da odvrne od sebe vsak sum, da je udeležena pri tihotapstvu tega orožja. Nastop avstrijskih mejnih organov, ki so iz protesta zapustili svoja mesta v St. Gotthardu, ker madžarske oblasti niso hotele izročiti blaga, se splošno odobrava. Listi poročajo, da so železničarske organizacije odločene, sklicati posebno konferenco, ki se bo bavila z vprašanjem bojkotiranja italijansko - madžarskega tranzitnega prometa. In ker so te strokovne organizacije pod vodstvom socialnih demokratov, ni izključeno, da se bojkot tudi dejanski izvede.

Mozartov večer graške Uranije

Že lani, ob priliki Beethovnevega večera, so nam zapustili umetniki graške Uranije kar najbolj prijeten vtis. Včeraj so nastopili v posebnem Mozartovem večeru, ki nam je podal prav lepo pregledno in popularno zasnovano sliko v delovanju in življenju tega velikega mojstra. Je bil prosvetni večer v pravem pomenu besede, ki naj bi vzbujal zanimanje za specialna glasbena vprašanja in seznanil širje občinstvo s predstavniki poedinih, važnih glasbeno-zgodovinskih epoh. In zasnova Uranije je glede reševanja te naloge edinstvena in njeni umetniki se z veliko požrtvovalnostjo in nesebičnostjo stavijo v službo kulturnega delovanja. Način, s katerim so tudi včeraj rešili svojo nalogo, je vrlo zanimiv in vreden, da se z njim tudi mi podrobneje seznanimo. Predavatelj (H. Kortschak) je v uprav poetičsko zasnovani obliki podal življenjepisno sliko Mozartovo. Njegov govor so spremljale številne sklopčaste slike, pa tudi primeri na klavirju. Kadar so bile namreč omenjene razne osebnosti in kraji, se je prikazala vselej

na platnu tudi dotična slika in ko je bil govor o kakem znamenitejšem delu, so se zaigrali najznačilnejši, kratki odlomki iz tistega. Zasnova in izvedba tega predavanja je bila vzorna in je napravila tudi na občinstvo kar najpobljji vtis. Sledilo so nato skladbe za komorno-godajno glasbo, pri kateri so bili proizvajajoči: prof. R. Wagner (vijolina), dr. Ilming (vijola), dr. Schmidt (klavir) in predavatelj (čelo). Igral se je ali-verijmento za godalni trio, violinski koncert es-dur (1. stavek), kratek duo za dve vijolini (ki se istočasno proizvajata od sprédaj in zadaj) ter overtura k Figarovi svatbi, v priredbi za komorni kvartet. Pred vsakim poedinim stavkom se je podal kratek uvod, ki je s par besedami označil muzikalne bistvenosti, katere vsebuje dotični komad. Mozartove pesmi in arije je zapela koncertna pevka Ullmova. Je odlična simpatična pevka, ki je dosegla s svojim nastopom tudi tokrat popoln uspeh. Njena podavanja dokazujejo temeljito muzikalnost in skrbno izšolanost. Zlasti se mora še omeniti njena sigurna intonacija, kar se je videlo pri koncertni ariji za koloraturni sopran in vijolino in kjer se je zil glasovni part

z vijolinskim v uprav idealno enoto. Skratka: bil je lep večer, ki je izzval pri publiku mnogo odkritega priznanja. Žal pa, da velika kazinska dvorana ni bila docela napolnjena, kar bi si bili želeli že z ozirom na poučno tendenco prireditve.

H. D.

Dramatična aretacija tatu perutnine.

Včeraj smo poročali o aretaciji kokošjega tatu Filipa Juga, ki je bil aretiran na podlagi točnega opisa s strani preprodajalca perutnine, ki kateremu je Jug stalno prinašal ukradene kokoši. Ko je študentska žandarmerija zvedela, kje se nahaja spretni uzmovič, je zaprosila za policijsko asistenco, kajti znano je, da je Jug razupit nasilnež. Orožnik J. K. je z dvema stražnikoma nenadoma vstopil v lokal, kjer je sedel Lipe s svojo ljubico in mu navedal aretacijo. Kakor se je pričakovalo, se je Jug v resnici upri aretaciji in prišlo je do prav dramatičnih prizorov, ki so privabili številno občinstvo. Juga so z združenimi močmi raz-

orožili, vendar se je branil dolgo časa. S širokimi pleči je prenašal može postave med mizami in prevračal klopi ter stole. Med zvenketom čas in steklenic pa sta pela pendreka kakor pesem, ki je imela popoln učinek. Pod težo udarcev in spretnostjo varnostnih organov se je Lipe — kurji junak — udal. Povezali so mu roke v verigo, noge pa v motvoz, ga z ljubico vred naložili na voz in prepekljali v policijske zapore v Maribor, od koder bo nadaljeval pot k poboljšanju skozi sodnijsko palačo in jetniške celice.

Dobrodelni invalidski plesni venček.

Ujedinjenje vojnih invalidov v Mariboru priredi pod pokroviteljstvom velikega župana v soboto, dne 7. t. m. v Unionski dvorani velik plesni venček v korist najrevnejšim društvenim članom. Začetek ob 20. uri, vstopnina 15 Din, toaleta promenadna. Svirala glasbeno društvo železničarjev. —

Dragoceno kamenje

KAKO SE DRAGULJI KRADEJO IN PRODAJAJO. — RAZNI TRIKI.

Od prastarih narodov Azije in Amerike je naglo prevzel ves svet veliko polepčnost po dragocenem kamenju. Zastopniki vseh narodov se najdejo danes pri pridobivanju in prodajanju draguljev. Nekaj vrst dragocenega kamenja se pridobiva v sistematično urejenih rudnikih, druge se pa dobe v gotovih pokrajinskih slučajih. Smaragdji se pridobivajo sistematično v Rusiji in Kolumbiji. Smaragd spada med posebno čislane dragulje in so v zadnjih štirih letih v Muzeu v Kolumbiji izdali za same rudniške naprave 75 tisoč funtov šterlingov. Glavno delo v teh rudnikih je razbijanje žil, v katerih se z večjo in manjšo gotovostjo pričakuje dragoceno kamenje. Veliki kosci apnenca in drugega kamenja se zvozi v posebne delavnice, kjer se pod najstrožjim nadzorstvom razdrobijo. Smaragdji, kakor tudi razni drugi dragulji se nahajajo večinoma le v malih koščkih med raznovrstnim kamenjem. Značilno za človeštvo — je pri smaragdu velika vrednost edinole v betvici kromoksida, ki daje kamenju zeleno barvo. Za popolnoma enake bele kamne se nikdo ne zmeni.

Radi redkih zelenih kamnov je uvedena najstrožja kontrola. Vsakega delavca, ki prihaja ali odhaja preiščejo najnatančneje. Natančno se preiščejo tudi vsi predmeti in celo hrana, katero dobivajo pri rojih zaposleni delavci. Delo v notranjih delavnicah dobijo le oni, ki uživajo največje zaupanje. Kljub vsej previdnosti in kontroli se pa kraje, silno kraje. V svojem pohlepu po draguljih se poslužujejo ljudje najrazličnejših trikov. Požiranje dragih kamenčkov, vtikanje v ušesa, nosnice, za nohte in podobno je v navadi pri onih, ki niso posebno prebrisani in ki spadajo med začetnike. Votle palice in razne druge rafinirano urejene shrambe so že nekaj boljšega.

Pri nekem rudniku v Kolumbiji se je precej časa uspešno obnesla sledeča tativina in prevara: Delavci so prosili, da bi smeli v taborišču pri roju rediti kokoši, ker je tam vedno toliko jedilnih odpadkov. Upravitelj je to dovolil. Nekega dne mu pa slučajno pade iz rok majhen smaragdni kamenček in kura, ki je bila v bližini, ga takoj pogoltne. Kokoš so takoj zaklali in v njeni golši so našli še več drobnih smaragdov. Ob tem razkritju je bilo seveda takoj konec perutinarstva v rudniškem taborišču.

Previdnost in prebrisanost je pa potrebna tudi onim, katere rudniško vodstvo pošilja s smaragdi na pot do kupcev. Odposlanci imajo dragulje v votlih palicah, katerih ne dajo nikdar iz rok, v čevlji z dvojnimi podplati, v posebno izdelanih zaboječkih itd. Roparjem so taka skrivališča znana in je transport dragocenega kamenja pri vsej previdnosti jako nevaren. Prebrisani agenti uredijo transport večkrat tako-le: Eden od njih potuje tako, da prežeči roparji v njem takoj slutijo rudniškega odposlanca, drugi, zanemarijeno oblečeni, se pa pomešajo med potnike zadnjega ladjskega razreda. Prvi, katerega zasleduje toliko oči, ima v svojem kovčegu steklo mesto draguljev, katere hranjujejo eden od drugih, ki ne vzbujajo nobene pozornosti. Prebrisan agent — če mora potovati sam — ima v svoji palici ali v zabočku tudi steklo, dragulje pa ima zavite v umazanem žepnem robcu. Če mu kdo kovčeg ali palico ukrade, napravi seveda velik hrup, da se lahko še bolj varno zgubi s svojim zakladom.

Krava in avtomobil

Francoski pisatelj Henry Duvernois je nedavno v kratki povesti zelo duhovito prikazal misli krave o — avtomobilu. Krava razmišlja približno takole: avtomobili so velike živali z ogromnimi očmi, ki svetijo v noči. Ako se dve teh živali srečata, pasirate kot se ne bi poznali. Pripeti se tudi, da se druga drugo razbijeta. Človek jih pusti lahko brez nadzorstva na travniku, vendar se ne pasejo. Izgleda, da same ne morejo skrbeti za svojo hrano, temveč jim strežejo ljudje. Pripoveduje se, da so zelo hitre, vendar to ni res. Moja znanka je na ozki poti srečala takšno zver, ki jo je pričela poditi s strašnim kričanjem in vriskanjem, vendar je ni mogla dohiteti, čeprav moja prijateljica v teku niti ni uporabila vseh zmožnosti in sil. Ali se te tuje živali tudi zaljubijo? Nikdar še nisem videla, da bi po dve bežali skupaj, vsaj več ne kot pol minute. Zdi se, da se ne ozirajo dosti druga na drugo, pa tudi na ostale živali ne, ki se pasejo na livadah. Nedavno je ena teh živali bila tako drzna, da je prišla na travnik. Ljudje, ki so bili prisotni, niso imeli časa, da bi odprli vrata, žival pa se je pognala skozi plot in podrla stebrovje. Menda se je tudi ona ranila, ker je vsa noč prespala na travniku. Hotela sem se z njo pogovoriti, molčala pa je kot riba. Naslednjega jutra pa jo je mati odvedla domov na dolgi vrvi.

Neuporabljivo umetno drsališče

V Bratislavi so postavili veliko ledeno palačo z nad 250 kvadratnih metrov velikim umetnim drsališčem. Palača je stala nad 2 milijona dinarjev in skoraj polovico te svote so porabili za umetno drsališče, katero je uredil berlinski inženjer Gurth kot iznajditelj umetnega ledu. Že pri odtvoritvi se je izkazalo, da je umetno drsališče neuporabljivo. Berlinski inženjer dokazuje, da nosi krivdo lesena podlaga in ne njegova vrsta umetnega ledu, ki so jo hoteli sedaj prvič uporabiti. Razni poklicni sportniki tožijo sedaj upravo ledeno palače za odpadno. Uprava pa toži tvrdko in iznajditelja umetnega ledu. Pravd bo pa še več, ker se je uprava palače že pogajala z Londonom, Hamburgom in celo z nekaterimi ameriškimi mesti radi ustanovitve podobnih podjetij.

Stanovanjske najemnine v ruskih mestih

Ker število prebivalstva ruskih mest stalno raste, je stanovanjsko vprašanje precej težko. Vlada je morala s posebnim zakonom določiti najemnino in sicer odstotno od mesečnih dohodkov. Kdor zasluži mesečno 150 rubljev, mora v Moskvi plačati 14 in pol odstotka od te svote za stanovanje. Kdor zasluži od 200 do 300 rubljev, pa plačuje od 19 do 21 odstotkov najemnine. Zakon o najemninah so sedaj popravili v toliko, da plačajo vsi za najemnino enake odstotke, če zaslužijo mesečno od 150 do 300 rubljev. To velja sedaj za vsa velika mesta, dočim je bilo poprej v raznih mestih različno. V Leningradu n. pr. je poprej odpadlo 25 odstotkov zaslužka na najemnino.

Grobnica kaldejskega kralja

Angleški arheološki muzej je poslal posebno ekspedicijo v Mezopotamijo, da v gorovju Ur v Kaldeji, mestu Abrahama, poišče ostanke iz prastare dobe. V neki votlini urškega gorovja je ekspedicija sedaj našla grob vladarja, ki je moral vladati nekako 3500 let pred Kristom. Vladovalje je bilo ime Mes Kalam Dug. To ime je vrezano v zlatih ploščah in posodah, najdenih v grobnici. Ko so grobnico odprli, je telo takoj razpadlo v prah, obrisi glave so pa ostali, ker je bila vsa glava pokrita s tanko, zlato masko. V grobnici so našli raznovrstno orodje in orožje ter precej lepotečja večinoma iz zlata. Najdba ja za starinoslovstvo velikega pomena.

Sovjetski učenjaki in jezik opic.

V Leningradu so ustanovili zavod za primerjalno zgodovino ter za proučevanje zapadnih in vzhodnih jezikov. Kot poseben oddelek zavoda posuje tudi anatomski in fiziološki laboratorij za splošno proučevanje človeške govorice. »Krasnaja Gazeta« poroča, da bodo v fiziološkem laboratoriju pričeli študirati tudi jezik opic, da se ugotovi zveza s človeško govorico. Profesor, ki je prevzel nalogo težavnega proučevanja, je v kletkah velikih opic instaliral več gramofonov, ki bodo sprejemali opičje »pogovore«. Bog ve, kaj bodo vse morali slišati ljudje, ko bodo razumeli celo jezik opic.

Sport

Bilanca nogometnega moštva ISSK Maribor

Prvo moštvo ISSK Maribora je v našem sportu v poslednji sezoni z izrednimi uspehi, ki popolnoma odgovarjajo njegovi kvaliteti, ponovno zavzelo ono mesto, ki kot najstarejšemu in v stalni borbi utrinemu moštvu tudi pritiče. Smotri in cilji sportnega kluba, ki si je nadel ime Prvi slovenski sportni klub, so torej v zadovoljstvo številnih pristavšev in prijateljev ter vse slovenske javnosti, doseženi. Nadaljna naloga pa je, braniti izvojevane in priborjene pozicije ter vedno in povsod častno zastopati črno-bele barve.

Delovanje »Maribora« prehaja z letošnjim letom v deveto poslovno leto, v deveto leto tekmovalni na vseh sportnih poljih. Mlademu moštvu zaupamo težavno nalogo tudi v prihodnji sezoni, ki bo mogoče končala še z ugodnejšo bilanco, čeprav nas že letošnje številke presenečajo in dokazujejo, da je enajstorica Maribora nadkrillila samo sebe in prešla pričakovanja. Tako se je vera v nadaljnji napredek in nepremagljivost odprtega, vztrajnega in požrtvovalnega teama zopet utrdila in »Maribor« zre mirno v prihodnost.

Med reprezentanti prvega teama, ki ga tvorijo zgolj ambiciozni, mladi sportaši, prežeti sportnega idealizma in ljubezni do kluba, se je tekoni sezoni malo izpremenilo. V prvi tekmi, ki jo je »Maribor« igral 19. marca proti »Svobodi«, so nastopili v moštvu Geuer, Koren, Jakovljevič, Hreščak I. Stauber, Kirbiš, Bertoncely, Laznička II, Hreščak II, Bratož in Škrobar. — Stauber, najstarejši aktivni sportaš v Mariboru je menjaje se s Kirbišem poslednjič nastopil za »Maribor« 10. julija. To je bila tudi poslednja tekma Jakovljeviča. Moštvo je zapustil tudi Bratož, ki se je preselil v juliju na Sušak. Stauberja je stalno nadomestil Kirbiš in v vsakem oziru zadovoljil, dočim je bilo Jakovljevičovo mesto poverjeno Laznički II, ki je šestokrat nastopil tudi v napadu. Bergant je redno nastopal vse leto do odhoda k vojakom začetkom avgusta. Menjaje sta nastopala tudi vratarja Kovačič in Geuer, ki je za barve »Maribora« od sodelujočih igralcev nastopil največkrat — 139krat, dočim mu sledi Hreščak, ki je nastopil 126krat, na tretjem mestu pa je Vodeb s 120 nastopi. Stalno so v moštvu nastopali Koren, Hreščak I, Pavlin, Hreščak II, Vodeb, Škrobar, katerega je nadomestil v poslednjem času Starc. Kot gost je za Maribor nastopil tudi nekolicokrat Djurič, mnogo pa je pomenil za team Košenina, katerega bo v prihodnji sezoni nadomestil Prevolnik. V prvem moštvu pa sta po enkrat nastopila tudi Božič in Piberšek, ki prihaja tudi v prihodnji sezoni resno v poštev.

Pri reviji reprezentantov prvega moštva je neobhodno potrebno konstatirati, da tvorijo moštvo samo mlade moči, ambiciozni nogometaši, požrtvovalni in tehnično dovršeni igralci, ki so najsigurnejše jamstvo za nadaljne uspehe v letu pred proslavo 10 letnice klubovega obstoja. Le z njihovim sodelovanjem je Mariboru uspelo, da je jeseni startal in v dvajsetih tekmah, ki jih je odigral ni bil poražen. Tako čiste bilance gotovo ne beleži noben klub, zlasti, ako upoštevamo, da se je moštvo imelo boriti odločnim reprezentantom domačega in inozemskega sporta. Beljačani, dve zagrebški moštvi in »Primorje« so morali kapitulirati pred tehniko okrožnega prvaka, ki je v celoti odigral v letu 1927. —31 tekmi.

V devetih prvenstvenih je dosegel razmerje 44:6. Vodja napada Hreščak II. je dosegel v prvenstvenih tekmah 15 golov, sledi mu Laznička II, ki je samo v pomladanskih dosegel 6 golov, naslednji Vodeb 5, Bertoncely 3, Pavlin 3, Kirbiš 2, Koren 2, Košenina 1 in Prevolnik 1. Dve sta končali 3:0 par forfait). V dveh tekmah za pokal poškodbenega fonda je Maribor dosegel razmerje 12:3, ter porazil Rapida v razmerju 6:2. Mednarodni tekmi je igral dve, pokalnih pet, prijateljskih pa 24. Celoletno razmerje

znaša 118 : 55 za Maribor in upravičuje prvaka mariborskega okrožja k nadaljnim uspehom, ki mu jih v sezoni pred velikim jubilejem želimo, da bo slavje 10-letnice čim dostojnejše in svečanейše.

MOLNP (službeno).

Prihodnja seja MO v četrtek 5. t. m. ob 19. uri pri »Zamorcu«. Klubi se pozivajo, da na seji predložijo korigirane sezname verificiranih igralcev. — Predsednik.

Smučarski tečaji SPD.

Mariborska podružnica SPD je priredila štiridnevni smučarski tečaj pri Mariborski koči, ki ga je vodil ing. Rungaldier. Tečaj je uspel izredno povoljno in zaznamuje zadovoljive uspehe, kar je predvsem pripisati strokovnjaškemu vodstvu trenerja, ki je prvovrsten vozač in teoretik.

Bakljada na smučišču.

ISSK Maribor je držal obljubo in izpopolnil Silvestrov večer pri Mariborski koči s posebnostjo. Pred polnočjo so člani prižgali baklje in odrinili na snežna polja. Utis razpaljenih plamenic v gorski, mrzli noči je bil veličasten — ples rojenic. Razen tega so smučišče razsvetljevale raznobarne rakete. Vožnja po umetno razsvetljenem smučišču je trajala nad eno uro.

Dohod na Pohorje

je priporočljiv samo iz Hoč. Smučarji, ki jim je do pravega užitka in popolnega izkoriščanja poti, naj se ne poslužujejo drugih dohodov, ki zahtevajo mnogo več naporov.

Olimpijada 1928

Prijave za St. Moritz.

Koncem decembra je potekel rok za prijavljanje udeležencev k zimski olimpijadi v St. Moritzu. Prijavile so se: Argentinija, USA, Kanada, Anglija, Finska, Lotiška, Litva, Švedska, Norveška, Francija, Italija, Japonska, Romunija, Češkoslovaška, Jugoslavija, Estonka, Holandija, Belgija, Avstrija, Nemčija, Poljska in Švica.

37 narodnosti na olimpijadi.

Olimpijski odbor v Amsterdamu javlja službeno, da je prijavljenih doslej za razna tekmovalna že 37 narodov oziroma držav. Med letošnjimi novinci so: Bolgarska, Irska, Monaco in Rumunija. Manjkajo pa še oficijelne prijave Avstralije, Argentine, Grške, Japonske in večine južnoameriških držav.

Smuški skok 72 m!

Na novega leta dan se je posrečilo Norvežanu Sigmundu Ruud-u doseči v Flubergsbaeken-u smuški skok 72 m in poraziti v tem celo znanega skakača Tullin Thams-a, čigar rekord znaša le 71,5 m.

Sokolstvo

Seja prednjaškega zbora je danes ob 8. uri v društveni sobi. Vaditelji se opozarjajo, da prinesejo točno statistiko! Radi važnosti dnevnega reda naj se prednjaki seje polnoštevilno udeleže.

Razstava Gorkega v Leningradu.

Pisatelj Maksim Gorki praznuje 35-letnico svojega umetniškega delovanja. Akademija znanosti v Leningradu je počastila svojega velikega rojaka z razstavo v Puškinovi palači. Razstava vsebuje vse pisateljeve spise, mnoga njegova pisma, razne slike iz njegovega življenja in priznanja, katera je prejel veliki ruski pisatelj od umetnikov drugih dežel. Ob otvoritvi razstave je izšel v listu »Izvestija« članek Gorkega, ki zavrača vse trditve o njegovem nesoglasju s sovjetsko vlado. Francoski listi poročajo, da bo Gorki kmalu zapustil Sorrent ter se vrnil v domovino.

— Ali ni to čudovito, da Jaka vedno dobi pri kvartanju, pri stavah na konjskih dirkah pa dosledno izgublja?

— Nič čudnega! Komu pač ne more učiati!

Hans Dominik:

Oblast treh

»Tako! Tukaj ne bo letala nikdo odkril! Vsaj v tem slučaju ne, če se tukajšnji prebivalci Odinove kotline še vedno tako boje, kakor poprej.«

»Boje se! Ovčarji in gozdarji tod okoli še vedno verujejo, da prebiva v tej jami kar cela vrsta strašnih duhov.«

Erik Truwor je smeje izgovoril te besede.

»Celo pri belem dnevu se v velikem ovinku izogibajo te votline. Tako bizo se ne bo upal nihče vanjo, dasi je vhod širok in visok. Boje se te jame in če bi njihov strah pojenjal, potem pač imamo v rokah sredstvo, da ga zopet obnovimo.«

Pri teh besedah je pokazal na aparat ob Silvestrovem boku.

Iz jame so stopili zopet v solčni dan. Odšli so po stezi vzdolž reke in dospeli v staro rodbinsko hišo Truworjev, ki je zrla obdana od brez in jelk doli na Torneali.

»Britannia rules the waves, Britannia rules the winds.« Iz stotisoč grl je plala stara melodija z novim besedilom in bučala preko plavih voda Solenta. Brodovje lahkih angleških vojnih letal se je ravno prikazalo na obzorju. Njihov prihod je pomenjal predigro in začetek velikih tekem, katere sta priredila Aeronautical Federation of G. B. in Imperial Aero Club na morski ožini med otokom Wightom in angleškim obrežjem. V skupinah po sto so pribrezla letala. Izločila so se nekje iz modrine neba ali morja. Vseh sto je tvorilo v zraku latinsko črko V, kakor jo stvorijo pri poletu ptice selike in te oblike so se strogo držala, ko so izvajala različne manevre.

Skupina za skupino se je prikazala, dokler jih ni bilo tisoč. Tisoč letal pretkalo modrega azurja v gostem oblaku s srebrnim blesketom svetilkajočega se aluminija.

Množica, ki je črno obrobila pobrežje in skalovje Solenta, je spontano zapela staro pesem. Ne oziraje se na vso politično napetost so pridrele te ogromne ljudske mase semkaj, da prisostvujejo tej izredni športni prireditvi. Pogled na nepremagljivo angleško zračno brodogojstvo pa je privedel trenutno k tej elementarni patriotični manifestaciji. Vladojoči krogi so spretno izrabili priliko, da navdušijo množice ter se istočasno prepričajo o pripravljenosti in bojni moči zračnega brodogoja. Petja, mahanja z

robc in navdušenega klicanja ni hotelo biti konec, dokler se je lahko videlo le še eno samo letalo. Potem... baš tako naglo, kot se je zračno brodogojstvo prikazalo na obzorju, je zopet tudi izginilo. Od Jar-moutha do Atlantska morja, od Orkneyev do Kanalskih otokov je zopet kot jata razbesnenih os tvorilo sklenjeno črto. Pripravljeno, vreči se na vsakega neprijatelja na morju, na suhem in v zraku s strupenimi svojimi želi in ga uničiti.

En del obrežja je ostal za množico nedostopen. Tukaj so ležale zračne jahte, v katerih so se pripeljali vodilni člani tekme prirejalnih klubov. Tamkaj težka in široka, preobložena z dragocenim nakitom, blesteča se v zlatu, jahta maharadže rankurskega. Nekaj metrov dalje čudovita letala Norfolkov, Sommerfetov, Cecilov in mnogih drugih. V sredini iztegnjeni trup aluminijaste jahte, last četrtga lorda britanske admirali-te, njegove ekselence lorda Horaca Maitlanda z Maitland Castla.

Lordu Horacu Maitlandu je bila v njegovem uradnem delokrogu podrejena uprava vsega angleškega zračnega brodogoja. Bil je član načelstva Imperial Aero Cluba in velika sprejemna dvorana njegove jahte je bila shajališče za vse aristokrate po rojstvu ali žepu, katerih letala so pokrivala polje okoli.

Sprejemna dvorana na jahti je doveljala skozi steklo razgled na tri strani. Samo četrta stena je bila masivna. Dvojne ozkih vrat je vodilo k poslovnim in gospodarskim prostorom zračne ladje. Sredino stene je zasenčevala skupina palm in drugih širokolistnatih rastlin. Orjaška levja glava iz bronovine, ki je bila pritjena na steni kak meter in pol nad tlemi, je brizgala iz gobca curek sveže vode, v školjkasto posodo med palmami.

Tukaj je sedela v krogu obiskovalcev gospodarica jahte, lady Diana Maitland. Kakor so bili gospodje prišli vsi v klubskem kroju, tako je tudi lady Diana nosila športno obleko aerokluba. Vitka in krepka je izgledala njena mladostna postava v kratkem križu in tesno prilagojenem se jopiču iz modrega mornarskega sukna.

Z napeto pozornostjo so tudi dame sledile dogodkom v zraku, s posebnim zanimanjem lady Diana sama. Vedno znova je obračala svoj dalnogled proti nebu, da bi ji ne ušla nobena podrobnost. Lahna rdečica je pokrila njena lica. Vsak živec v njej je trepetal, ko da je sama udeležena na izidu tekmovanja. Dober opazovalec bi hitro spoznal, da

njen temperament in bistvo ne moreta biti angleškega izvora in da se veselje nad razburljivimi zračnimi tekmami ne kaže v njenih potezah tako močno le vsled tega, ker je soproga ministra za zračno brodogojstvo, temveč predvsem vsled njene drugačno usmerjene narave, medtem ko so ostale dame njene okotice s svojo težko angleško krvjo ohranile svojo hladno rezerviranost.

Zadnji letalci angleškega vojnega brodogoja so izginili na obzorju. Vsi gostje so vedeli, da se imajo za ravnokar doživeli prizor zahvaliti odredbam lorda Maitlanda in niso štediti s pohvalo.

»Briljantno,« je renčal Kommodore Morison, »škoda, da ni bilo Amerikancev poleg. Mislim, da bi se potem premislili, sprijeti se z nami.«

»Amerikancev sploh ne bo,« je suho dejal Mr. Pykett, avstralski bombažni kralj.

»Stavimo, da pridejo!« ga je prekinil viskont Robarts. Viskont William Robarts, ki ni nikdar zamudil priložnosti riskirati stavo.

»Mislim, da kljub temu ne pridejo,« je dejal Mr. Pykett.

Viskont je pogledal na uro.

»Stavim deset funtov, da bo prvo američansko letalo v petih minutah tukaj.«

Lord Horace Maitland je stal poleg. Nekaj je preletelo poteze njegovega gladko obritega obraza. Poznal je Ameriko in Amerikance. Danes je štel kakih petindvajset let. Pred tremi leti je podedoval lordski naslov in z njim spojene dohodke. Ta dedščina je prišla nanj vsled nekaj zaporednih smrtnih slučajev

popolnoma nepričakovano. Preje je živel kot navaden državljani z imenom mr. Clinton v Zedinjenih državah. Ne posebno premožen, primoran plavati v večjotoču življenja in biti boj za obstanek. Pred petimi leti se je poročil z Dianjo, ki je bila slavna pevka na čikaški Metropolitan-operi. Živel je z njo še dve leti v Ameriki, dokler ni podedoval lordstva. Prinesel je s seboj v aristokratsko življenje tudi življenjske izkušnje in poznanje ljudi kot so lastne američanskemu trgovcu. Kaj čuda, da je hitro napredoval tudi v političnem življenju in da je razmeroma mlad dobil odgovorno mesto lorda pri admiraličeti.

Težje je bilo za njegovo soprogo, pridobiti si v angleški plemenitaški družbi trdno stališče in upoštevanje. Že pri svojih prvih korakih je instinktivno čutila, da se ljudje obnašajo napram njej hladno in rezervirano, kar je veljalo seveda prejšnji operni pevki. Posebno dame angleške družbe so kazale jasno dovolj, da jo trpe v svoji družbi le vsled njenega soproga. Toda lady Diana, hči poljskega magnata, ni mislila niti trenutek nato, da bi se pustila v družbi le trpeti. Pričel se je tih, vstrajen boj. Korak za korakom si je lady Diana priborila ono mesto v družbi, ki ji je šlo po stališču njenega soproga in njenega rodu. In če je danes veljala za eno prvih dam angleške highlife, se je zato inčela zahvaliti predvsem svojim izrednim duševnim in telesnim vrlinam. Njen zakon ni veljal le za vzornega temveč tudi za srečnega, čeprav ji usoda ni naklonila otrok.

Dalje prihodnjic.

Mali oglasi ki služijo posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, doplovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Stanovanje

2 sobi, kuhinja, blizu Koroškega kolodvora zamenjati z stanovanjem v mestu. Ponudbe pod »H. K. 1928« na upravo.

14

Galose in snežne čevlje

sprejema v popravilo Klubička, Vrtna ulica 8.

9

Gostišno

vzajem na račun od litra v mestu ali okolici s stanovanjem. — Ponudbe na upravo lista pod »Do marca«.

8

Gostišno v Mariboru

dobro idočo, oddam takoj v najem. Naslov v upravi »Jutra«.

6

Izurjeno strojepisko

veščo slovensčine in nemščine (tako sprejem). Odvetnik dr. Rapoc, Prešernova 2-II.

10

Sivalni stroj

dobro ohranjen, prodam za Din 600.—, H. Kralj, Tvorinška cesta 30-I.

15

Čedna meblavana soba

se takoj odda solidnemu gospodu. Vprašati od 12. do pol 14. ure na Betnavski cesti 23-I, levo.

11

Čedna soba

se takoj ali s 15. januarjem po ceni odda. Jože Vošnjakova ulica 21-III, tik sodnije.

12

Šivilje! Čevljarji!

Ako Vam Vaš stroj nagaja potrudite se v Tattenbachovo ulico 14 in z zadovoljstvom bodeite spet pričeli z delom. Ne pozabite pa vzeti s seboj prvovrstnega američanskega olja za mazanje Vaših strojev. 1554

Izjava!

Podpisani naznanjam tem potom, da nisem plačnik dolgov, katere bi napravila moja žena Fani, ki me je zapustila 23. julija 1927, ter se na ponovne pozive ni hotela vrniti. Za njo in za otroke, ki so pri njej v Mariboru, ne prevzamem nobene odgovornosti.

Kruševac, 31. dec. 1927.

Iv. Slamošek
Kruševac
Dušanova 19.

13

Najnovejše publikacije Tiskovne zadruga so:

Podlmbarski, Zbrani spisi II. zvezek
84 Din, platno 100 Din, usnje 106 Din

Kernik, Testament, broš. 18 Din, platno 20 Din
Občni državljanski zakonik, 150 Din

Naročila sprejema

Tiskovna zadruga, Maribor, Aleksandrova 13

Odvetnik dr. Stanko Stor

naznanja, da je preselil svojo pisarno v hišo

Maribor, Slovenska ulica št. 11

(na vogalu Slovenske in Gosposke ulice). 16

JURISTI!

NOVO!

NOVO!

OBČNI DRŽAVLJANSKI

ZAKONIK

v slovenskem prevodu je pravkar izšel.
Cena knjigi Din 150, po pošti Din 155

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Mariboru,
Aleksandrova cesta št. 13